

gyűjtő: L. SZABÓ Tünde

gyűjtés ideje: 1982-83

TART.: KOVÁCSMŰHELY DOKUMENTÁCIÓ

9 lap, 1 rajz, 60 foto

Földrajzi mutató: KADARKUT

száz mutató:

XV. A.

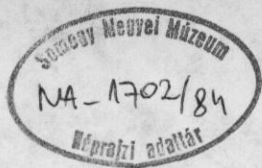
PAPÍRIPARI VÁLLALAT



KISKUNHALASI GYÁRA

LELTÁRKA'S

ATUENETVE A NA-93/84-es TÉTELE ALÓL.

Kovácsműhely berendezési terv

A Kadarkutról származó kovácsműhely 1982-ben került a Rippl-Rónai Múzeum tulajdonába. Volt tulajdonosa Czagány János / 1870-1943/ kb. századunk fordulóján kezdte vásárolni a műhely szerszámait, majd szakmája örököseként fiai is vásároltak folyamatosan eszközöket. Az 1970-es évekig volt használatban. Múzeumunk Donáci Jánosnétól / Sz: Czagány Julianna/ vásárolta meg a szerszáme gyűttest. Sajnos ő csak kevés eszköz megnevezését és használati módját tudta elmondani nekünk, így az utólagos adatolás szükséges lesz. Az eszközanyag sértetlen, nem hiányzik belőle jelentős darab, úgy maradt, ahogy utolsó használója hagyta.

Erécskai János¹⁾ és Boross Marietta²⁾ kovácsműhely leírásával összehasonlítva a kadarkuti kovácsműhely minden lényeges - a kovács munkájához szükséges darabot tartalmaz. A múlt századi műhelyekkel egybevetve csak néhány újabban vásárolt szerszámot tartalmaz, amelyet a szántódpusztai épületegyüttesben való bemutatás esetén kihagyhatunk. / Ezeknek a szerszámoknak a megvásárlása is szükséges volt, hogy a műhely sértetlen maradjon./

A műhely berendezését a következőképpen gondoljuk:

A beépített kohóra a két tűzipofát / tűzpart/ helyezzük. Melléjük a tűz táplálását és élesztését szolgáló tűzilapát és tűzpiszkálók kerülnek / tűzszító, kutacs/. Elhelyezhetünk még itt néhány kalaé pácsot is.



A kohó elé helyeznénk a tükét az üllő-
vel. Ide egy félkézkalapács és steklik / üllőbe-
téték, hátasok, alakok / lesznek helyezve.
Előtte kap helyet a patkolóasztalka a patkolás-
hoz szükséges eszközökkel; a patatisztítókés,
a körömvágó, a patacsipőfogó, a körömráspoly,
és a patkolókalapács. Ide tennénk a patkoló
bakot is.

A tüzifogók, kalapácsok és ráspolyok
a tárolásukra készített állványokon, polcokon
kapnak helyet. A kisebb szerszámok / pl. furó-
fejek, mérőműszerek / a fali szerszámosszekrény-
ben lesznek.

A műhelyben kap még helyet a kézi hajtású
furógép és egy satupad satuval.

A falra kisebb szerszámokat kívánunk helyezni.

Az üllő körül és a kohó környékén olyan fél-
kész szerszámok, kocsivasalások, láncok ekevasak
kapnak majd helyet, amelyek a kovács által előál-
litott termékek közé tartoztak.

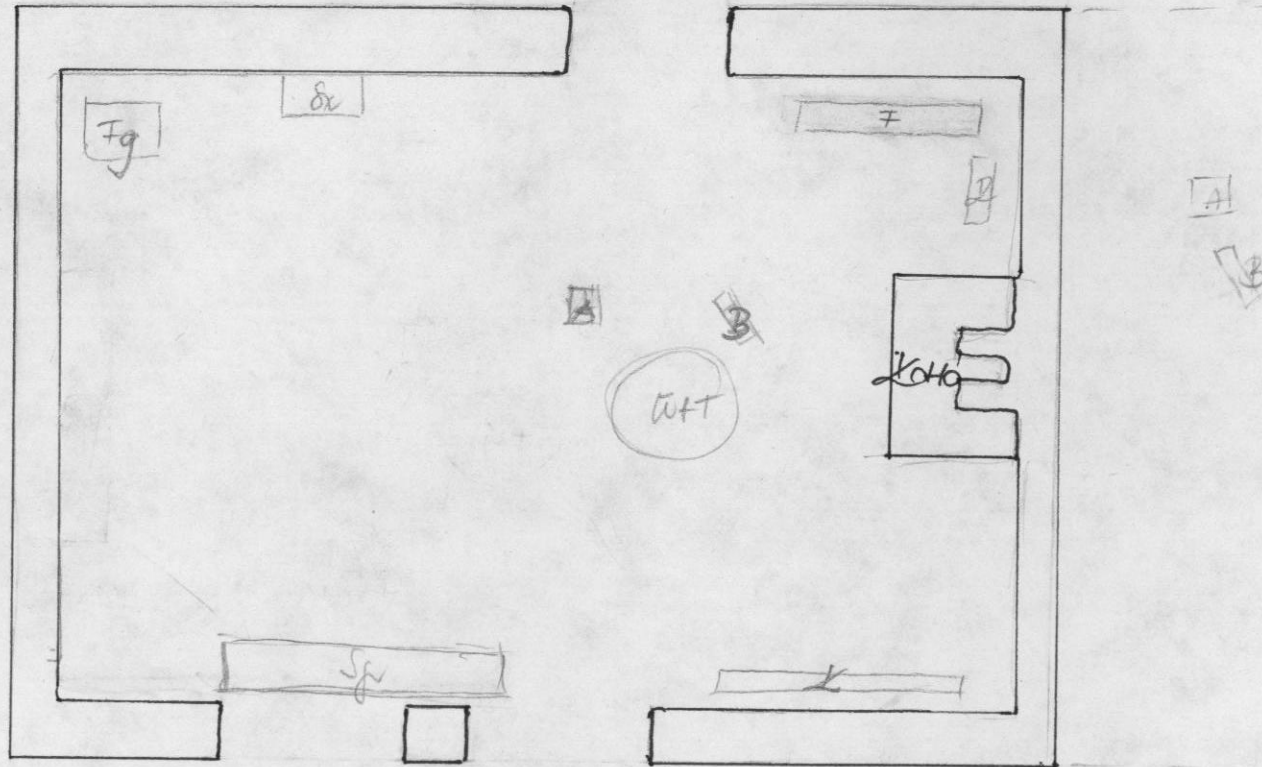
A bejárati ajtóra edzőtőblát helyezünk el,
amelynek színskálájához hasonlították a mesterek
az edzésben lévő tárgyat.

1) Füredi J. Mesterek ajtára el.
Kovács mesterség

2) Bevoss Hanna: Kovácsműhely Szilvárdától
NF. 1974. 107-117.

BİRİNCİ KAT PLANI

- Ü = ünlü
- T = töre
- A = yapıldı antalla
- B = " kat
- Fg = fuğögeç
- dx = derinlik derinlik
- I = fagde
- K = kalaycısal
- L = veseldi
- Sj = sahısal





1.



2.



3.



4.

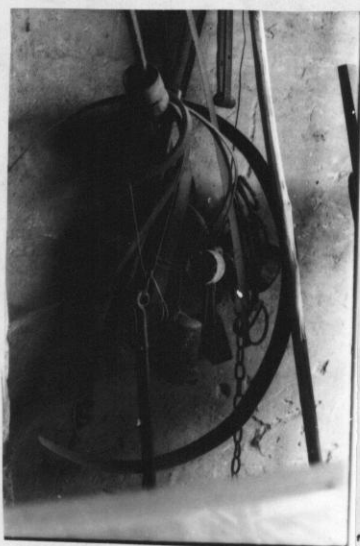


5.

11



6.



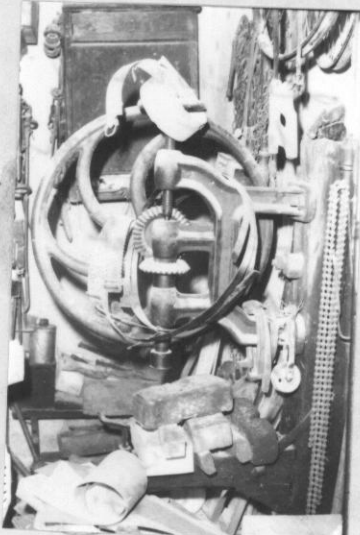
7.



8.



9.



10.

11

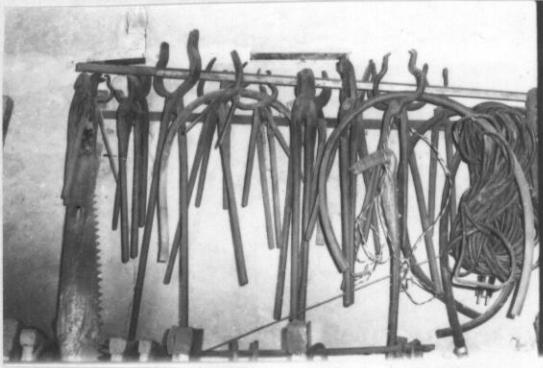


11.

93-24
KAPOSVÁR



12.



13.



14.



15.

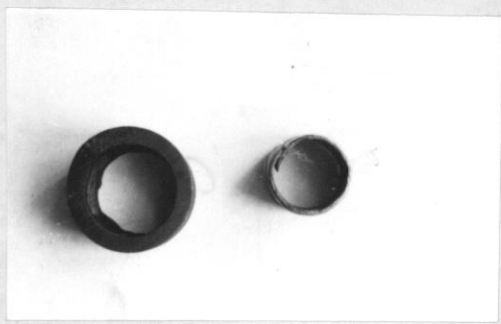


16.

TAROSZTÓDK
1. díszlombok

RÉPÉL-RÓNAI MÚZEUM
93-81
KADOS LÓ

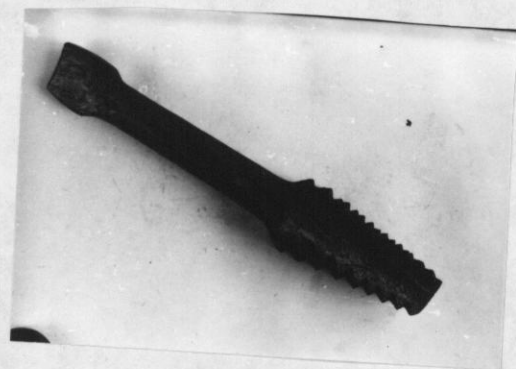
7
1.



1.



2.



3.



4.



5.

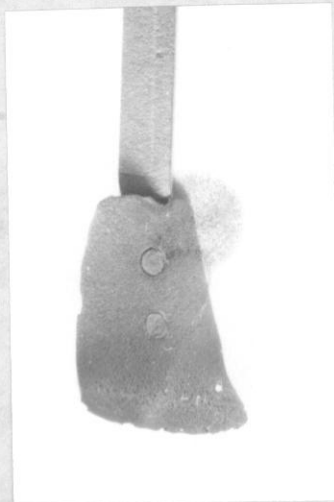


6.

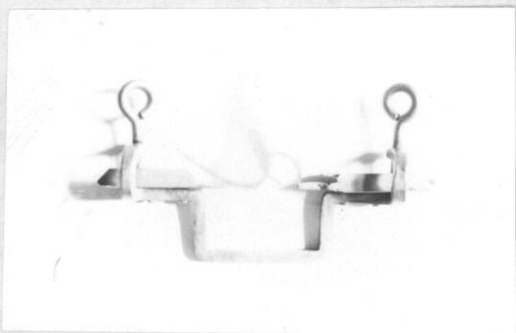
OL-RONAI MÚZ
9384
SOSVÁR



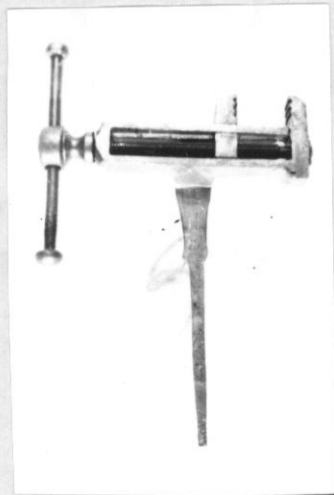
7.



8.



9.



10.



11.



12.

SIPLI-RÓNAI MŰZEAUM
93 H
KAROSVÁR



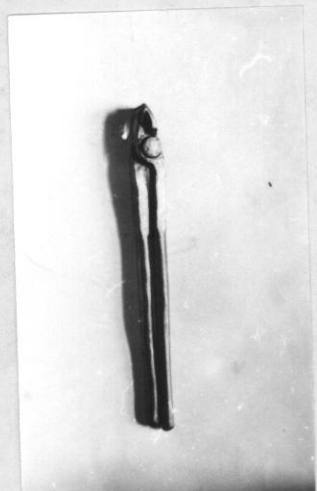
13.



14.



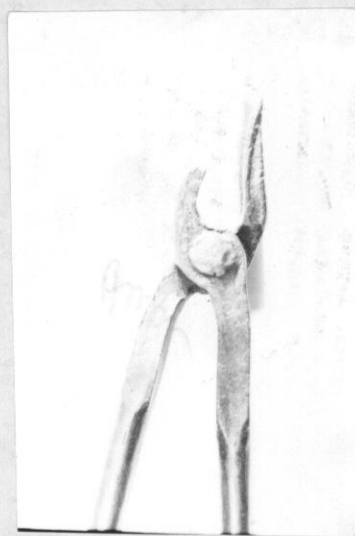
15.



16.



17.

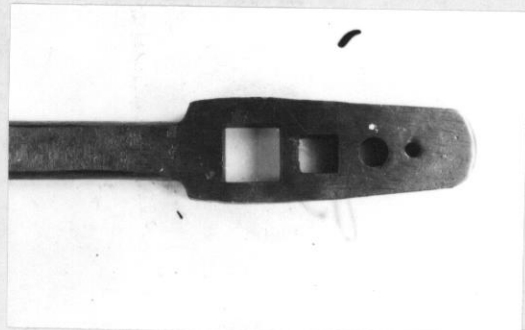


18.

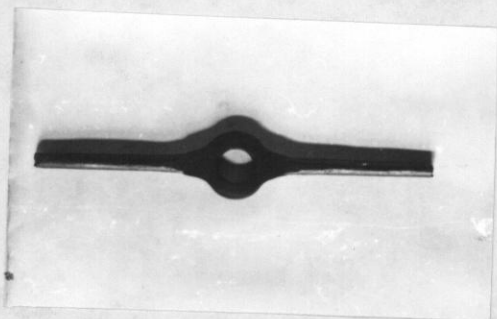
10.
A.
KAPOSVÁR
9384
MUSEUM



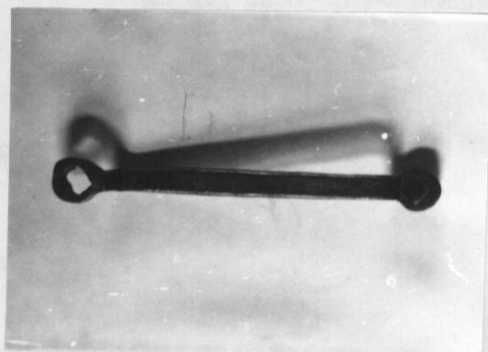
19.



20.



21.



22.



23.



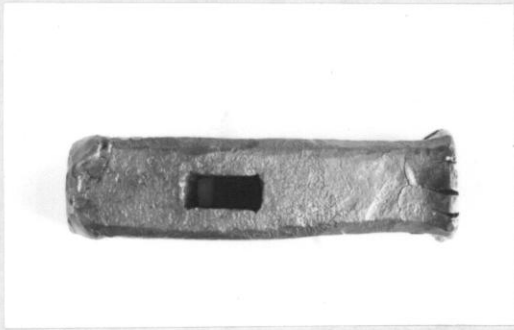
24.



25.



26.



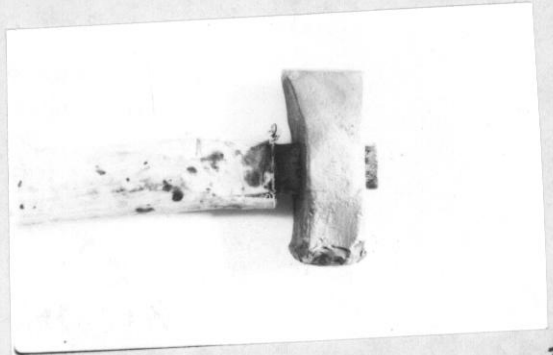
27.



28.



29.



30.

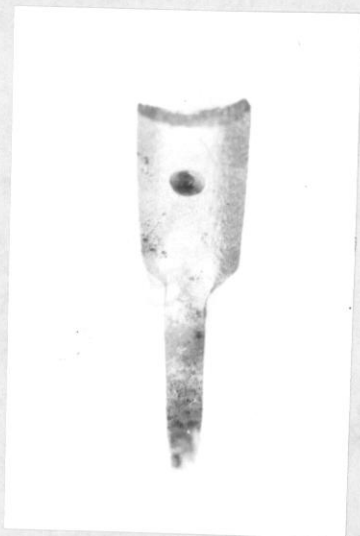


31.



32.

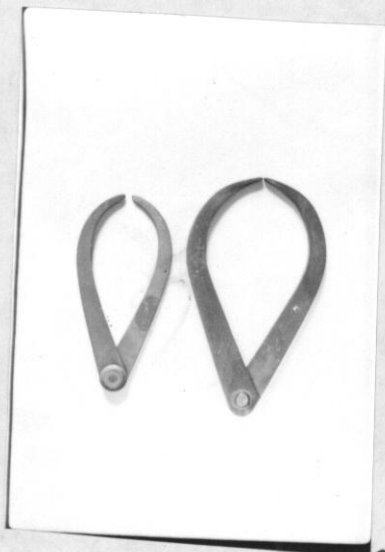
RIPPL-RÓNAI MŰZEUM
93-84
KADÓTVÁR



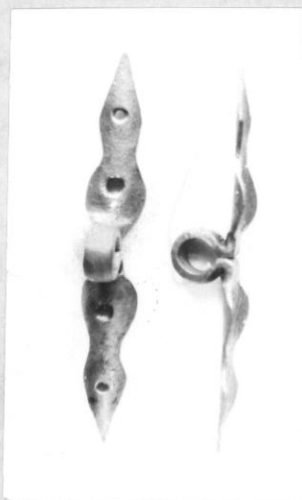
33.



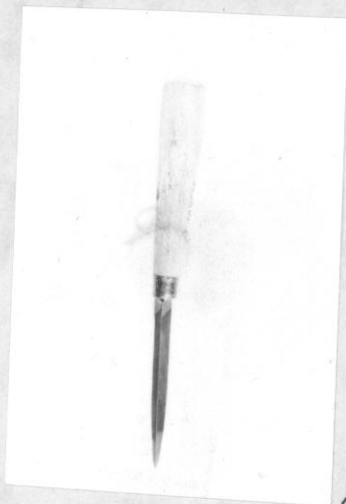
34.



35.



36.



37.



38.

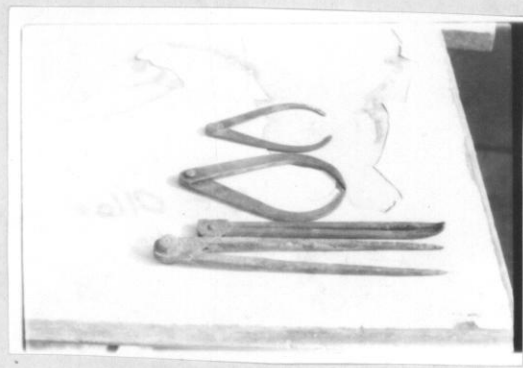
RIPI-LRÓNAI MŰZEUM
93-11
KAPOSVÁR



29.



30.



31.

M.

Donácziános - Kadarkut, Nagy u. 30.sz.
alatti kovácsműhely szerszámanyaga



Fogók

1. farkasfogu tűzifogó
2. gömbölyű csőrű tűzifogó
3. kacsatorru / kacsacsőrű t.f.
- 4.-7. pánt fogó
8. spicc fogó
9. lapos pánt "
10. u. a.
- 11.-12. kerek t.f.
- 13-14. laposfogó / oldalcsőrű/
15. gömbölyű csőrű f.
16. hajlitott csőrű f.
- 17.-20. lapos csőrű f.

21. fémfűrész keret
22. vasmacska / kutbaesett vödör kiemelésére/
23. szögfejelők / 9 db/
24. famenet furó

Kalapácsok

25. nyeles simító k.
26. kocsitengely alakító k.
27. domborító k.
28. nyeles lyukasztó /11db/

176

Kovácsműhely anyag 2.

29. tüzi szegecshuzó
30. tüzi szegecsfejelő
31. nyeles vágó
32. félkerek vágó
33. tüzi élvágó
34. nyeles abroncshuzó /2db/
35. kerek idomverő kalapács /11db/
36. üllőbetét / idom/ /12 db/
37. ormos üllőbetét
38. kupos "
39. vágó "
40. szegecsfejelő "
41. lyukasztó "
42. patkóárkoló "
43. szegecshuzó lap / 3db /
44. patkóhajtó üllőbetét
45. dórni /5 db/
46. szegletes dórni
47. nyeles dórni
48. körző
49. vastagságmáró /2db/
50. nyeles patkóárkoló
51. patkólyukasztó - nyeles
52. körömpucoló / patatisztító/ /2 db /
53. patatisztító kés
54. patafaragó kés
55. patkolókalapács /2db/
56. szöghuzó harapófogó
57. patacsipófogó



Hovácműhely anyag 3.

59. patatapogató fogó / gyógyfogó/
59. patakopzó - patatisztító
60. patareszelő / 2db/
61. nyeles ormos kalapács
62. törött szerszámok
63. vasreszelők - előreszelő / 2db /
64. lapos reszelő / 4.db/
65. háromélű r.
66. lapos fareszelő
67. gömbölyű r.
68. félgömbölyű r.
69. dörzsár reszelő
70. háromélű fűrész r.
71. menetvágók
72. menetvágó betétek
73. menetmetsző hajtó
csigafurók / sok /
74. gépi dörzsár / 5 db/
75. kézi vágó /7db/
76. patkókulcs
77. csőperemező
78. rajztű
79. lemezvágó olló
80. szalagfűrész forrasztó
81. villáskulcs /11 db/
82. félkerek kézivágó
83. lapos kézivágó
84. fűrészlapok
85. csőkulcs
86. francia kulcs /2db/





- 87. kézi domborító
- 88. kézi lyukasztó / 9. db gömbölyű/ - dobozban
 - patkólyukasztó 2 db
 - négyzetes lyukasztó 2 db
 - patkóvas lyukasztó 2 db
 - kézi hidegvágó 4 db
 - ék 3 db
 - pontozó
 - simitószegecshez
 - félkerek csillagpontozó 2db
 - kerek csillag mintázó
 - félkész fordító 2 db
- 89. számsor / jelölő/
- 90. lemezvágó olló
- 91. tűzilapát
- 92. oldalpofás fogó /3db/
- 93. gömbölyű csőrű tűzifogó
- 94. tűzpiszkáló /2db/
- 95. laposcsőrű f.
- 96. forrasztópáka
- 97. kocsisinhajtó
- 98. sinfelhúzó / 2.db/ - kocsikerékhez
- 99. pipa -/ló orrába való patkoláskor/
- 100. nagykalapács domborító
- 101. félkész k. /3db/
- 102. csavarhúzó
- 103. nagykalapács



- 104. kerékagyfuró /2db/
- 105. kaszakarika
- 106. furófejbetét
- 107. csoroszlya felfogó / eke csoroszlya felszorító csavar/
- 108. ekehúzó lánc
- 109. huzalmerevítő
- 110. ismeretlen rendeltetésű mérőszerszám
- 111. menetmérő /?/
- 112. patkolóbak /2db/
- 113. eketeliga uborka
- 114. patkolószék
- 115. zabla
- 116. ördöglakat
- 117. szerszámos láda
- 118. reszellőtartó
- 119. furó
- 120. szerszámos szekrényke
- 121. üllő
- 122. kalpácstartó
- 123. fogótartó
- 124. kocsidisz vaszás
- 125. edzőtábla
- 126. tengelyvég anya / hintóra/ 4db/
- 127. vasék
- 128. ráspolytartó /2db/
- 129. pántfogó merevítő
- 130. vasalóbak
- 131. satupad satuval
- 132. fújtató bőrrel.
- 133. tűzpofa /2db/

Donáci János / Kadarkut, Nagy u.30./

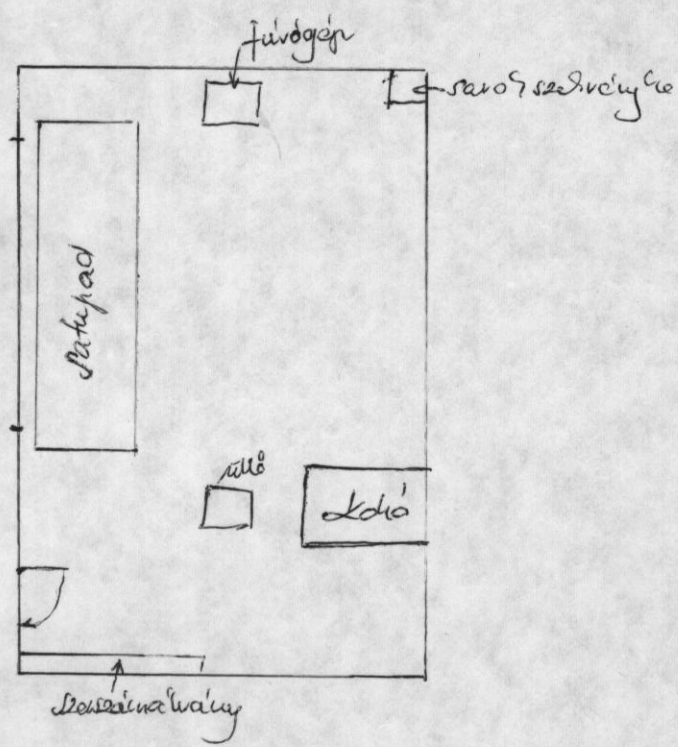
tulajdonában lévő kovácsműhely

adatai



Czagány János /1870-1943/ Sz: Tótmegyer
tulajdonában voltak a szerszámok. Édesapja is ko-
vács volt a Felvidéken. Nagykanitzsára került kato-
nának. A szerszámokat Szabácson vette. Jákón, Hen-
csén éltek, 42 éve Kadarkuton laktak. A Nagy utcá-
ban volt a műhely, de előtte a község műhelyében dolgozott,
1943-tól. Vasélezési gabonát fizettek neki érte a
pógárok. Földjük arányában fizették ki egész évre.
A többi munkáért - lópatkolás, kocsivasalás- külön
fizettek neki. Tarifája volt. A műhely falára volt
kitéve.

A fia Czagány János szintén kovács volt /1902-1980/
Az apja szerszámait használta a 70-es évek végéig.



Donáci Jánosné
Czagány Julianna 57év

Petrovics Tamás Kovács végrendelet
 nélkül, 1853. dec. 5. - vagyona.

Nagyatádi Cs. kir. járás
 1854. 250-317. 2. fok.
 279.

A r a t s

I. Ruhafélékben

5 avét férfi Imeg, küzte 3 főtör	1	
1 foltos gatyá		10
7 uj szakasztó ruha	1	3
3 lepedők avétak		36
3 félavét vásson abrossz		30
1 félviselt posztó ruha	1	30
3 szoknya, vágottak	4	
két pár viselt csizma	2	30
1 posztó pantalon fél viselt	1	20
1 tollas párna	5	
3 tollas váncos		

II. Egyéb ingóságokban

1 fakó tölgyfa asztal		48
2 hátsz szék	3	
1 három fiókos szublét	12	
1 kis tükör		30
2 avét kis képek		10
2 nyoszola 1-es 3 pft, 2-ik 1 pft.		
12 x	4	12
1 tészta gyurmé Deszka	1	
1 rozs fejese		30
1 két-akós káprasztás kád	1	12
1 vízfordó sajtár		18
1 rosta		16
1 kolbász töltő		12
1 répa gyalu		6
3 avét cserép pohár, 3 tál, 3 parasz- tányér, 3 fősókanál		16

1 óreg gúbe	8
1 malac	2
5 lud	2
2 3/4 mézű gabona	9-10

Az egész kovács-szerszám: 1 furó, 1 nagy
 s 1 kis ülő, 4 félkés kalapács, 1 nagy-
 7 fogó, 9 vasnetsző, 1 körömraça, 1 kö-
 römfaragó kés 1 patkoló kalapács, 19 ap-
 zó vágó és ligetó kalapácsok. 4 tuzpisz-
 káló vasak, 1 szegfejező, 1 satu, 1 nagy
 gömbölyű csarni, 2 vést, 1 furuhajtó, 4 az
 ülőlükbeni szerszám, 2 gyalog likasztó,
 1 szófmulta, 2 kis szegfejező, 3 spaling,
 1 szirkalom, 1 mutterfogó, 3 kis downi,
 2 kis hidegvágó,

Hi Kuzs Judit

Fotók: 3 db.

1) Csagány János lovass munkatárs

(A felvételek 1965-ben készütek)

2) A mestek

3) Patkószepesség

